

Arrestnummer
C 1 465 / 2023
Repertoriumnummer
2023 / 1061
Datum van uitspraak
24 maart 2023
Notitienummer griffie
Notitienummer parket-generaal
2022/PGG/2138 2022/VJ11/997

Hof van beroep Gent

Arrest

tiende kamer
correctionele zaken

2022/PGG/2138 - 2022/VJ11/997

Not.nr. BG.64.H1.000058/18

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE

tegen

1. nr. (RRN

met Belgische nationaliteit,
geboren te op
wonende te
- beklaagde -

2. nr. ON
met maatschappelijke zetel te
- beklaagde -

verdacht van:

als dader of mededader in de zin van artikel 66 Strafwetboek;

de eerste en de tweede:

A. niet naleven bestuurlijke maatregel en veiligheidsmaatregelen

opzettelijk de opgelegde bestuurlijke maatregelen, bestuurlijke geldboeten, veiligheidsmaatregelen of de door de strafrechter opgelegde maatregelen niet te hebben uitgevoerd, betaald of te hebben genegeerd,

namelijk:

1. te in de periode van 1 juni 2017 tot en met 30 maart 2018: de op 13 april 2017 door de afdeling Handhaving - Milieu-inspectie opgelegde aanmaning niet uitgevoerd te hebben;
2. te in de periode van 1 juni 2018 tot en met 22 februari 2019: de op 10 april 2018 door de afdeling Handhaving - Milieu-inspectie opgelegde aanmaning niet uitgevoerd te hebben;

3. te in de periode van 15 juli 2019 tot en met 13 december 2019: de op 2 mei 2019 door de afdeling Handhaving - Milieu-inspectie opgelegde bestuurlijke maatregel niet volledig uitgevoerd te hebben;
4. te in de periode van 15 januari 2020 tot en met 24 augustus 2021: de op 18 december 2019 door de afdeling Handhaving - Milieu-inspectie opgelegde aanmaning niet uitgevoerd te hebben.

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 2, 1°, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

B. schending exploitatie- en vergunningsvoorwaarden

Opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, een inbreuk te hebben gepleegd op artikel 5.4.9, § 1, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, door als exploitant van een ingedeelde inrichting of activiteit de algemene, sectorale of bijzondere milieuvoorwaarden niet te hebben nageleefd,

meer bepaald de hieronder vermelde artikelen van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II),

1. artikel 5.9.2.1bis: bijkomende constructie- en gebruiksvoorwaarden voor stallen met betrekking tot de beperking van ammoniakemissie

namelijk door het niet werken van de luchtwassers en bijgevolg het niet behalen van een rendement van minstens 70 % ammoniakemissiereductie, het niet bijhouden van een logboek, het niet uitvoeren van het vereiste onderhoud en de vereiste metingen en het niet kunnen voorleggen van een onderhoudscontract zoals voorzien in artikel 5.2.4 van het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen,

te in de periode van 4 april 2017 tot en met 20 februari 2021 en minstens op 30
maart 2018 22 februari 2019 13 december 2019
27 februari 2020 20 februari 2021 en
24 augustus 2021

2. artikel 5.9.7.1, § 1: voorwaarden met betrekking tot controle-inrichtingen

namelijk door het niet plaatsen van waarnemingsbuizen (peilputten) volgens een goedgekeurd peilputtenplan,

te in de periode van 4 april 2017 tot 15 juli 2019 en minstens op 30 maart 2018
en 22 februari 2019

3. artikel 5.17.4.3.3 en 5.17.4.3.16: opslag van gevaarlijke vloeistoffen in bovengrondse houders

namelijk door het ontbreken van een inkuiping (lekbak) en het niet kunnen voorleggen van een conformiteitsattest en een keuringsattest van de zwavelzuurtank,

te in de periode van 4 april 2017 tot 22 februari 2019 en minstens op 30 maart 2018

4. meer bepaald de bijzondere voorwaarden opgelegd in de omgevingsvergunning op proef van 26 november 2020, verleend bij besluit van de Deputatie

namelijk het grootste deel van de voorwaarden uit artikel 2 van de proefvergunning waaronder het uitvoeren van een wekelijkse controle van de beide luchtwassers, het bijhouden van een logboek, het (minstens) maandelijks onderwerpen van beide luchtwassers aan een volledig onderzoek door een externe firma, het aantonen van een emissiereductie van 70 % voor beide wassers aan de hand van een rendementsmeting via een nat chemische analyse door een erkend labo en het uitvoeren vóór eind 2020 van een monstername en analyse van het was- en spuiwater,

te herhaaldelijk in de periode van 26 november 2020 tot en met 24 augustus 2021 en minstens op 20 februari 2021 en 24 augustus 2021.

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Eveneens gedagvaard om bij toepassing van artikel 16.6.6 van het hoger vernoemd decreet van 5 april 1995, zich te horen veroordelen tot het herstellen van de plaats in de oorspronkelijke toestand, het staken van het strijdige gebruik of het uitvoeren van aanpassingswerken binnen een door de rechtbank te bepalen termijn, onder verbeurte van een dwangsom van 250 euro per dag bij overtreding van dit verbod.

* * * *

1.1 De rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk, kamer K.17, besliste bij vonnis van 27 juni 2022 op tegenspraak als volgt:

"OP STRAFGEBIED

Op tegenspraak ten aanzien van de eerste beklaagde

Verklaart de feiten van de tenlasteleggingen A1 tot A4 en B1 tot B4 voor de eerste beklaagde bewezen.

Veroordeelt de eerste beklaagde voor de gezamenlijk bewezen verklaarde feiten van de tenlasteleggingen tot een geldboete van **8.000,00 euro, namelijk 1.000,00 euro verhoogd met 70 opdecimen.**

Zegt voor recht dat bij niet betaling van de geldboete binnen de wettelijke termijn deze zal kunnen vervangen worden door een gevangenisstraf van 90 dagen.

Veroordeelt tot betaling van een bedrag van **200,00 euro** , namelijk een bedrag van 25,00 euro verhoogd met 70 opdecimen , te betalen als bijdrage tot de financiering van het fonds tot financiële hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders .

Veroordeelt tot betaling van een vergoeding voor beheerskosten in strafzaken van **52,42 euro.**

Veroordeelt tot betaling van de som van **15,64 euro** als gerechtskosten.

Veroordeelt tot betaling van een bedrag van **22,00 euro** als bijdrage voor het begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Op tegenspraak ten aanzien van de tweede beklaagde

Verklaart de feiten van de tenlasteleggingen A1 tot A4 en B1 tot B4 voor de tweede beklaagde bewezen.

Veroordeelt de tweede beklaagde voor de gezamenlijk bewezen verklaarde feiten van de tenlasteleggingen tot een geldboete van **20.000,00 euro, namelijk een geldboete van 2.500,00 euro verhoogd met 70 opdecimen.**

Veroordeelt tot betaling van een bedrag van **200,00 euro** , namelijk een bedrag van 25,00 euro verhoogd met 70 opdecimen , te betalen als bijdrage tot de financiering van het fonds tot financiële hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders .

Veroordeelt tot betaling van een vergoeding voor beheerskosten in strafzaken van **52,42 euro.**

Veroordeelt tot betaling van de som van **15,64 euro** als gerechtskosten.

Veroordeelt tot betaling van een bedrag van **22,00 euro** als bijdrage voor het begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

HERSTELVORDERING

Beveelt en over te gaan tot de uitvoering van aanpassingswerken aan de bedrijfsinrichting gelegen te namelijk door de plaatsing van efficiënt werkende luchtwassers conform de vigerende reglementering

en dit binnen een termijn van **3 maanden** vanaf het definitief worden van het vonnis onder verbeurte van een dwangsom van 150,00 euro per dag vertraging in geval van niet uitvoering van het vonnis binnen de gestelde termijn.

Sluit een bijkomende termijn in de zin van artikel 1385bis, 4° lid Ger.W. uitdrukkelijk uit.

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad wat de opgelegde aanpassingswerken betreft.

OP BURGERLIJK GEBIED

Houdt de burgerlijke belangen overeenkomstig artikel 4 al. 2 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering ambtshalve aan.”

1.2 Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk, op:

- 26 juli 2022 door de beklaagden en de tegen “de beschikkingen van het vonnis, zoals aangeduid en omschreven in het neergelegd grievenformulier”;
- 26 juli 2022 door het openbaar ministerie tegen “de beschikkingen op strafgebied, zoals aangeduid en omschreven in het neergelegd grievenformulier”.

Deze partijen legden tegelijk en op diezelfde datum een verzoekschrift neer, zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering.

1.3 Op de rechtszitting van 1 december 2022 legde het hof met toepassing van de artikelen 152, § 1 en 209bis, laatste lid, Wetboek van Strafvordering, conclusietermijnen vast en bepaalde de rechtsdag op de rechtszitting van 23 februari 2023.

Op die laatste rechtszitting verklaarden (de advocaten van) alle partijen dat alle eventueel laattijdig meegedeelde en/of laattijdig neergelegde conclusies in het debat mogen worden gehouden.

1.4 Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 23 februari 2023 in het Nederlands:

- de beklaagde bijgestaan door meester advocaat met kantoor te

- de [ ] vertegenwoordigd door meester [ ] advocaat met kantoor te [ ]
- het openbaar ministerie vertegenwoordigd door [ ] advocaat-generaal.

2.1 De verklaringen van hoger beroep tegen het vonnis van 27 juni 2022 zijn tijdig en regelmatig naar de vorm. Ook de grievenformulieren zijn tijdig ingediend.

2.2 De advocaat van de beklaagden [ ] en de [ ] kruiste in het grievenformulier de rubrieken "*Schuld*", "*Straf en/of maatregel*" en "*Andere*" aan en verduidelijkte dat hij de schuld aan de telastleggingen B.1 en B.4 betwist, meent dat er bij de straftoemeting onvoldoende rekening werd gehouden met onder andere corona en dat de herstellvordering zonder voorwerp is.

Het openbaar ministerie gaf in het grievenformulier aan hoger beroep aan te tekenen voor wat betreft de aan de beklaagden opgelegde straffen.

Al deze grieven zijn nauwkeurig.

2.3 De hoger beroepen van respectief de beklaagden [ ] en de [ ] en van het openbaar ministerie zijn ontvankelijk (art. 203 en 204 Wetboek van Strafvordering).

Het hof beslist in dit arrest binnen de perken van de hoger beroepen en vervolgens van de grieven zoals bedoeld in artikel 210 Wetboek van Strafvordering. In dit verband stelt het hof vast dat er geen redenen zijn om ambtshalve een grief in de zin van deze bepaling op te werpen.

De devolutieve werking van de beperkte hoger beroepen en de grieven brengt mee dat de beslissing van de eerste rechter tot de schuld van beide beklaagden aan de telastleggingen A.1 tot en met A.4, B.2 en B.3, definitief is.

3.1 [ ] is een varkensfokkerij met iets minder dan 3.000 mestvarkens, gelegen aan de [ ] De gedelegeerd bestuurder van dit bedrijf is [ ] moeder van de beklaagde [ ] Aanvankelijk werd de varkensfokkerij geëxploiteerd door de [ ] waarvan [ ] de zaakvoerder was. [ ] ging in de loop van 2016 failliet, waarna [ ] het bedrijf overnam. In de praktijk bleef [ ] verantwoordelijk voor de exploitatie, ook na de overname door [ ]

De milieu-inspectie (nu: de afdeling Handhaving van de Vlaamse overheid) stelde destijds verschillende processen-verbaal op lastens [ ] onder andere met betrekking tot het overlopen van de mestkelders, mestlozingen, het ontbreken of niet werken van de luchtwassers en het ontbreken van de verplichte waarnemingsbuizen (peilputten).

3.2 Op 13 april 2017 verstuurde de afdeling Handhaving van de Vlaamse overheid een aanmaning naar _____ omdat ze op 4 april 2017 had vastgesteld dat de luchtwassers ter hoogte van de nieuwe stallen nog altijd niet in werking waren. Een lekbak voor de opslag van zwavelzuur ontbrak en _____ had nog steeds geen attest van lektheid van de mestkelders overgemaakt. Ook waren er geen peilputten geplaatst volgens een goedgekeurd peilputtenplan. _____ moest uiterlijk tegen 1 juni 2017 al deze tekortkomingen verhelpen en daarvan het bewijs bezorgen.

Op de aanmaning van 13 april 2017 volgde geen enkele reactie, zodat de afdeling Handhaving op 30 maart 2018 een nieuwe controle uitvoerde (p. 2 strafdossier, OK 1). Toezichthouder _____ stelde toen vast dat de ene luchtwasser die achter de varkensstallen op de grond staat, niet in werking was. De controlekamer van de luchtwasser was afgesloten, zodat het bedieningspaneel niet zichtbaar was. De tweede luchtwasser staat op een verhoog. Daarvan was een ventilator wel in werking, maar tussen de stal en de luchtwasser was er een grote opening. Daardoor werd een gedeelte van de lucht niet behandeld.

Sinds de plaatsing van de luchtwassers (de eerste in 2012 en de tweede in 2015) kon de exploitant niet aantonen dat een rendement van minstens 70 % ammoniakverwijdering werd gehaald zoals voorgeschreven door het ministerieel besluit van 19 maart 2004 betreffende ammoniakemissiearme stalsystemen. Bovendien werden de in dit ministerieel besluit voorgeschreven onderhoud en metingen niet uitgevoerd en konden er logboeken noch een onderhoudscontract voorgelegd worden.

In een op de inspectie volgend telefoongesprek gaf _____ toe dat een van de luchtwassers niet functioneerde, omdat hij wachtte op nieuwe onderdelen. De andere luchtwasser was volgens hem wel in werking.

Ook op 30 maart 2018 waren er nog geen peilputten geplaatst en ontbraken een conformiteitsattest en keuringsattest voor de zwavelzuurtank.

De toezichthouder maande _____ daarom op 10 april 2018 opnieuw aan om de vastgestelde schendingen te remediëren, dit keer tegen 1 juni 2018 (p. 4 strafdossier, OK 1).

3.3 _____ verklaarde bij verhoor op 19 oktober 2018 dat hij medewerker van _____ was en als enige alle beslissingen over de milieuzaken van het bedrijf nam (p. 29 strafdossier, OK 1). Hij stelde dat bij de overname van _____ door _____ bleek dat de volledige PLC-sturing van luchtwasser 1 was gestolen. Luchtwasser 2 was niet aangesloten. Hij gaf de opdracht tot herstel aan _____ maar bij de afwerking ging deze vennootschap failliet. Hij moest een andere firma zoeken om te zorgen voor de afwerking en het onderhoud. Beide luchtwassers werden uiteindelijk opgestart. Bij luchtwasser 1 brandde de PLC uit, wellicht omdat hij te lang had stilgelegen. De zuurleiding van luchtwasser 2 bleek te lekken. Hij beloofde binnen een maand luchtwasser 1 terug in

werking te laten zetten door en het lek in luchtwasser 2 te dichtten. Er was een plan om de peilputten te plaatsen. De zwavelzuurtank was weg en werd nooit gebruikt.

3.4 reageerde niet op de aanmaning van 10 april 2018. Toezichthouder deed op 22 februari 2019 een onaangekondigde controle van de varkenshouderij en stelde opnieuw vast dat de twee aanwezige luchtwassers niet in werking waren, niettegenstaande de twee grote stallen op het bedrijf gevuld waren met mestvarkens (p. 2 strafdossier, OK 2). Het pompje dat dient om zwavelzuur te verpompen naar de luchtwassers werkte niet, de stekker zat niet in het stopcontact. Zwavelzuur is noodzakelijk opdat de luchtwassers goed zouden werken. Het zorgt voor de omzetting van ammoniak naar ammoniumsulfaat. Bovendien was de spuiwatertank amper gevuld en was het vloeistofpeil in de tank nog altijd even hoog als bij vorige inspecties. Hieruit volgt dat de luchtwassers de aan de vaststellingen voorafgaande jaren amper gewerkt hadden. Tussen de stal en de tweede luchtwasser die op een verhoog staat, was nog steeds een grote opening.

Verder stelde de toezichthouder vast dat er nog steeds geen peilputten waren geplaatst. De vaste tank voor de opslag van zwavelzuur was niet meer aanwezig.

Na de inspectie nam de toezichthouder telefonisch contact op met die bevestigde dat de luchtwassers niet in werking waren (p. 2*verso* strafdossier, OK 2). De leverancier van de luchtwassers was in faling, maar hij had een andere constructeur gezocht die de luchtwassers terug zou laten werken en zou instaan voor het onderhoud.

Op 29 april 2019 vaardigde de toezichthouder een bestuurlijke maatregel uit, waaraan moest voldoen tegen uiterlijk 15 juli 2019.

3.5 Op 13 december 2019 volgde een nieuwe onaangekondigde controle van de varkensfokkerij. De twee grote stallen waren gevuld met varkens, maar de beide luchtwassers functioneerden andermaal niet (p. 2, OK 3). Onder de luchtwasser die in de hoogte staat, bevond zich nu een vat met zwavelzuur. Er waren ook leidingen aanwezig om het zwavelzuur te verpompen naar de luchtwasser. Het pompje om het zwavelzuur te verpompen was echter niet in werking en de darm die naar de luchtwasser liep, hing los. Er werd dus geen zwavelzuur naar de luchtwasser verpompt. Aan de luchtwasser die op de grond staat, waren wel leidingen gelegd, maar er was geen vat met zwavelzuur aanwezig.

deelde de toezichthouder telefonisch mee dat hij het doseringspompje voor het zwavelzuur had uitgeschakeld omdat er zwavelzuur lekte, doordat de aansluiting tussen de leidingen en het pompje niet perfect pasten (p. 2*verso*, OK 3). Voor de luchtwasser op grondniveau had hij onderdelen besteld in Nederland, die normaal gezien in de loop van de daarop volgende week zouden toekomen en geplaatst worden.

Er waren ondertussen wel peilputten geplaatst. Een attest van lekdichtheid van de mestkelders werd overgemaakt aan de afdeling Handhaving (p. 19 strafdossier, OK 2).

Per brief van 18 december 2019 maande de toezichthouder _____ aan om de beide luchtwassers tegen uiterlijk 15 januari 2020 in werking te stellen en te voldoen aan alle onderdelen van de op 29 april 2019 opgelegde bestuurlijke maatregel (p. 18 strafdossier, OK 3).

3.6 Bij de ambtshalve controle op 27 februari 2020 bleken de luchtwassers ook toen niet in werking te zijn, hoewel de beide stallen ook toen gevuld waren met varkens (p. 2 strafdossier, OK 4). Van de in de hoogte geplaatste luchtwasser functioneerde de ventilator, maar niet het pompje dat het zwavelzuur naar de wasser moet verpompen. Het vloeistofniveau van het zwavelzuur was niet gezakt in vergelijking met de vorige inspectie. Tussen de drukkamer en de luchtwasser waren er nog grote openingen die slechts gedeeltelijk waren dicht gemaakt. Als de luchtwasser toch zou werken, zou er nog steeds een gedeelte van de stallucht ongezuiverd geëmitteerd worden in de omgevingslucht. Van de luchtwasser op de grond was er helemaal niets in werking. Er was geen opslag van zwavelzuur. Op de display van die luchtwasser kon niets afgelezen worden, wat er eveneens op wees dat de luchtwasser niet in werking was. Bovenaan de drukkamer waren er panelen verdwenen.

_____ liet bij de daarop volgende telefonische contactname weten dat het de bedoeling was om de twee stallen om te bouwen voor de verwerking van vlas (p. 2 *verso* strafdossier, OK 4).

3.7 Op 26 november 2020 verleende de deputatie van de provincie _____ een omgevingsvergunning op proef (p. 5 strafdossier, OK 5), waarin een aantal bijzondere voorwaarden werden opgelegd. Een aantal van deze voorwaarden was analoog aan de bepalingen opgenomen in het ministerieel besluit van 19 maart 2004. Daarnaast werden enkele bijkomende bijzondere voorwaarden opgelegd. Volgens de toezichthouder leefde _____ het grootste gedeelte van deze voorwaarden niet na. Zo was niet duidelijk of ze voor de beide luchtwassers een logboek bijhield. Ze had in elk geval nog geen kopie daarvan overgemaakt aan de afdeling Handhaving. Dit was ook niet zo voor een kopie van de ondertekende onderhoudscontracten. _____ meldde dat hij nog geen rendementsmeting van de luchtwassers had laten uitvoeren door een erkend labo.

Op 20 februari 2021 volgde een nieuwe inspectie om na te gaan of de luchtwassers in werking waren (p. 2 strafdossier, OK 5). _____ kwam ter plaatse en opende de sturingskast van de luchtwasser op grondniveau. De ventilatie was in werking, maar volgens het schermpje in de besturingskast bedroeg de pH 7,98. Die zuurtegraad was veel te hoog opdat de luchtwasser zou werken. Bij een normale werking ligt de zuurtegraad van het waswater tussen twee en drie. Bovendien wees de hoge zuurtegraad er op dat er geen zwavelzuur werd gedoseerd. Volgens _____ was er recent een alarm afgegaan. Hij stelde de dosering van het zwavelzuur terug in werking. De in de hoogte geplaatste luchtwasser functioneerde helemaal niet. _____ vertelde de toezichthouder dat hij de luchtwasser enkele dagen voordien had uitgeschakeld omdat er een defect was,

waardoor er zwavelzuur in de drukkamer stroomde en er ook zwavelzuur bij de varkens kon terechtkomen.

In de loop van de namiddag volgend op de inspectie van 20 februari 2021 liet per e-mail weten dat de twee luchtwassers terug in werking waren.

Per brief van 26 februari 2021 vroeg de afdeling Handhaving de deputatie om de op 26 november 2020 verleende omgevingsvergunning op proef op te heffen (p. 18 strafdossier, OK 5).

3.8 Op 24 augustus 2021 constateerde de toezichthouder nog maar eens dat de luchtwassers niet in werking waren, niettegenstaande de stallen waren gevuld met varkens (p. 2 strafdossier, OK 6). Bij de luchtwasser op grondniveau was de IBC-container met zwavelzuur niet meer aanwezig en was er dus geen opslag van zwavelzuur. Bij de tweede luchtwasser was er wel nog een IBC-container met zwavelzuur, maar het pompje om het zwavelzuur te doseren werkte niet.

Daarnaast stelde de toezichthouder vast dat er achteraan de stallen mest was weggelopen uit een van de mestkelders. Naast het platform waarop de luchtwasser zich bevindt, lag er een grote plas met vloeibare mest die bij regenweer kon wegvloeien naar de gracht. Verder werden de voorwaarden van de omgevingsvergunning van 26 november 2020 niet nageleefd (p. 2 *verso* en 3 strafdossier, OK 5). De nv Daelken bezorgde de afdeling Handhaving enkel een rapport van de bemonstering van de peilputten, maar bijvoorbeeld niet een kopie van het logboek van de luchtwassers, analyserapporten van het was- en spuiwater of van de onderhoudscontracten.

4.1 De hiervoor weergegeven vaststellingen van de toezichthouder tonen aan dat de luchtwassers niet in werking waren in de periode en op de data vermeld in de telastlegging B.1. In elk geval behaalden ze niet een rendement van minstens 70 % ammoniakemissiereductie. Deze vaststellingen hebben bijzondere bewijswaarde (art. 16.5.10 decreet algemene bepalingen milieubeleid). De beklaagden slagen er niet in het tegenbewijs te leveren. Ten onrechte verschuilen de beklaagden zich achter verschillende calamiteiten om dit niet of gebrekkig functioneren te rechtvaardigen. stelde de diefstal van de PCL-sturing vast op 12 mei 2016 (stuk 22 van de beklaagden). Het faillissement van de producent dateert van 3 november 2016 (stuk 10 van de beklaagden). Zelfs rekening houdend met een periode van enkele maanden om het besturingssysteem te vervangen en een nieuwe leverancier te zoeken, kunnen deze tegenslagen het niet functioneren van de luchtwassers na 4 april 2017 niet verantwoorden. Verder preciseren de beklaagden niet wanneer de sturingskast zou zijn uitgebrand en wanneer het faillissement van de installateur plaatsvond, laat staan dat ze daarvan een bewijs voorleggen.

Dat de toezichthouder niet altijd toegang had tot de sturingskasten, belet niet dat hij op andere manieren kon vaststellen dat de luchtwassers niet of ontoereikend functioneerden.

gaf na de controle op 30 maart 2018 in een telefoongesprek met de toezichthouder trouwens toe dat de ene luchtwasser niet werkte omdat hij wachtte op nieuwe onderdelen (p. 2 verso strafdossier, OK 1). Van de andere luchtwasser stelde de toezichthouder vast dat een ventilator wel actief was, maar er was een grote opening tussen de stal en de luchtwasser, waardoor een gedeelte van de lucht niet door de luchtwasser kon worden gezuiverd. Het niet functioneren van de luchtwassers op 22 februari 2019 bleek onder meer uit het niet veranderde vloeistofpeil van de spuiwatertank. In het op die controle volgend telefoongesprek erkende dat beide luchtwassers niet in werking waren (p. 2 verso strafdossier, OK 2). Dat de installatie op 13 december 2019 niet werkte, leidde de toezichthouder rechtsgeldig af uit het ontbreken van het vat met zwavelzuur voor de ene luchtwasser en de niet in werking zijnde pomp om zwavelzuur te verpompen naar de andere (p. 2 strafdossier, OK 3). Uit niets blijkt dat deze pomp niet meer in gebruik was en vervangen was door twee andere pompen, zoals de beklaagden beweren. De toezichthouder deed identieke vaststellingen op 27 februari 2020 (p. 2 strafdossier, OK 4). Bovendien had hij toen wel toegang tot het sturingssysteem en constateerde hij dat niets van de display kon worden afgelezen. Ook op 20 februari 2021 had de toezichthouder toegang tot de sturingskast. Toen bleek dat de pH-waarde van de luchtwasser op grondniveau 7,98 bedroeg (p. 2 strafdossier, OK 5), wat te hoog was opdat de wasser goed zou functioneren. Dat dit te wijten was aan een alarm dat eerder die dag was afgegaan en waardoor de luchtwasser was uitgeschakeld, doet aan de vaststellingen van de toezichthouder geen afbreuk. Hetzelfde geldt voor het defect aan de sproeileiding van de andere wasser, volgens de beklaagden ontstaan enkele dagen voorafgaand aan de controle. Anders dan de beklaagden voorhouden, stelde de toezichthouder op 24 augustus 2021 niet vast dat het zwavelzuur op was, maar dat de IBC-container met zwavelzuur voor de luchtwasser op grondniveau zelfs helemaal niet meer aanwezig was (p. 2 strafdossier, OK 6). Dat er op 31 augustus 2021 opnieuw zwavelzuur zou zijn geleverd, weerlegt deze vaststelling niet. De beklaagden leveren evenmin het tegenbewijs van het op 24 augustus 2021 vastgestelde niet functioneren van de pomp van de in de hoogte geplaatste luchtwasser.

De beklaagden verwijzen naar het rapport van dat op 16 november 2021 en 2 december 2021 rendementsmetingen uitvoerde. Uit deze rapporten volgt dat de luchtwassers op die laatste datum een rendement van meer dan 80 % haalden. Deze metingen vonden dus plaats geruime tijd na afloop van de incriminatieperiode. De rapporten zeggen dan ook niets over het functioneren van de luchtwassers op de in de telastlegging B.1 opgesomde data. De hiervoor weergegeven vaststellingen van de toezichthouder tonen aan dat op die data het vereiste minimale rendement van 70 % met zekerheid niet werd gehaald. De beklaagden hadden er inderdaad alle belang bij dat de luchtwassers goed werkten, onder meer omdat ze het spuiwater als meststof konden gebruiken. Dit volstaat niet om aan te nemen dat dit ook werkelijk zo was.

Het spreekt voor zich dat de toezichthouder de controles niet aankondigde. Alleen door op onaangekondigde tijdstippen langs te komen, kon hij een getrouw beeld krijgen van het functioneren van de luchtwassers.

De beklaagden beweren een logboek te hebben bijgehouden sedert 2020. De stukken die ze daarvan voorleggen (stukken 11, 30A en 31A van de beklaagden) zijn niet meer dan wat data, cijfers en symbolen gegoten in een excell-blad waarvan niet te controleren valt of ze met de werkelijkheid overeenstemmen. In elk geval geven de beklaagden toe voor 2020 geen logboek te hebben bijgehouden en hoe dan ook bezorgden ze deze gegevens niet aan de afdeling Handhaving, zoals nochtans herhaaldelijk gevraagd.

De vaststellingen die de toezichthouder deed op de in de telastlegging B.1 opgesomde tijdstippen en die zoals hoger gezegd bijzondere bewijswaarde hebben, tonen op zichzelf al aan dat de beklaagden de luchtwassers onvoldoende lieten nazien en onderhouden. De weinige onderhoudsfacturen die ze voorleggen – slechts een drietal voor een periode van bijna vijf jaar (stukken 3, 4, 6 van de beklaagden) – zijn ruim onvoldoende en weerleggen dit niet.

De beklaagden spreken niet tegen dat ze de toezichthouder nooit een onderhoudscontract bezorgden. Het onderhoudscontract met het Nederlandse bedrijf van 20 juni 2019 waarnaar ze verwijzen (stuk 5 van de beklaagden), is geen contract maar slechts een niet getekende offerte. Het voorgelegde rapport van datzelfde bedrijf toont evenmin aan dat ze tijdens de incriminatieperiode een onderhoudscontract voor de luchtwassers afsloten (stuk 17 van de beklaagden). Het rapport bevat geen enkele verwijzing naar de luchtwassers van de varkensfokkerij, uitgebaat door en gelegen aan de in van de beklaagden is een onderhoudscontract ondertekend op 9 september 2022 en dateert dus van na de incriminatieperiode van de telastlegging B.1.

De telastlegging B.1 is voor het hof bewezen gebleven, voor beide beklaagden. was de feitelijke exploitant van de varkensfokkerij en verklaarde zelf als enige alle beslissingen binnen te nemen die betrekking hebben op milieuzaken. Hij trad dus op in naam en voor rekening van

4.2 In de omgevingsvergunning die de deputatie van de provincie op 26 november 2020 op proef verleende, werden een aantal bijzondere voorwaarden opgelegd (p. 14 en 15 strafdossier, OK 6). Deze voorwaarden zijn op enkele uitzonderingen na, min of meer gelijklopend met de bepalingen opgenomen in het ministerieel besluit van 19 maart 2004 betreffende ammoniakemissiearme stalsystemen. Zo is bepaald dat de exploitant om de goede werking van de luchtwassers te verzekeren, beide luchtwassers wekelijks moet controleren en dit vervolgens moet noteren in een logboek. Zoals hoger gezegd, leggen de beklaagden niet meer dan enkele excell-bladen voor met wat data, cijfers en symbolen, waarvan het hof niet kan nagaan of ze stroken met de realiteit, te meer nu ze die nooit bezorgden aan de afdeling Handhaving.

Tot en met juni 2021 moesten de beide luchtwassers minstens maandelijks worden onderworpen aan een volledig onderzoek door een externe firma. Vanaf juni 2021 kon de frequentie worden verminderd tot twee keer per jaar. Deze controles moesten telkens worden genoteerd in het logboek. De beklaagden erkennen dat ze dit voor januari 2021 niet hebben gedaan. Daarenboven kan het hof niet nagaan of het rapport van de firma

waarnaar ze verwijzen (stuk 17 van de beklaagden), effectief betrekking heeft op de luchtwassers van dienstig voor de varkensfokkerij aan de in

Stuk 5 van de beklaagden is zoals hoger aangegeven, niet meer dan een niet getekende offerte en geen onderhoudscontract. In het zagezegde logboek (stuk 11 van de beklaagden) is geen onderhoud genoteerd voor de maanden maart en mei 2021, terwijl er volgens het onderhoudsrapport van (stuk 17 van de beklaagden) toen wel een onderhoud zou zijn uitgevoerd.

Leveringen van zwavelzuur moesten eveneens in het logboek worden genoteerd en de leveringsbonnen moesten in het logboek worden bewaard. De beklaagden bezorgden de afdeling Handhaving na de inspectie van 24 augustus 2021 enkel een orderbon

gedateerd op 23 augustus 2021, voor het ophalen van lege recipiënten. De orderbon vermeldde geen leveringen van zwavelzuur (p. 2^{verso} strafdossier, OK 6). Stuk 8 waarnaar de beklaagden in conclusies verwijzen, bevat geen facturen van dergelijke leveringen.

Voor eind 2020 moest een monsternamen en analyse van het was- en spuiwater uitvoeren. De afdeling Handhaving ontving hiervan geen bewijs (p. 2^{verso} strafdossier, OK 6). De monsternamen en analyse waarnaar de beklaagden verwijzen (stuk 25 van de beklaagden), dateert van eind 2021.

Een emissiereductie van 70 % moest worden aangetoond voor beide wassers aan de hand van een rendementsmeting via een nat chemische analyse door een erkend labo. Het rapport van van 6 januari 2022 (stuk 1 van de beklaagden) toont aan dat deze meting pas gebeurde op 16 november 2021 en 2 december 2021. Dit is na de incriminatieperiode van de telastlegging B.4.

De peilputten moesten ten laatste tegen eind 2020 opnieuw worden bemonsterd om de toestand van het grondwater en van de mestkelders opnieuw te kunnen evalueren. De analyseresultaten moesten, samen met een verslag van de plaatsing van de peilbuizen en een vergelijkende studie van de resultaten van 2019 en 2020, worden overgemaakt aan de afdeling Handhaving. Ook aan die voorwaarde voldeed niet (p. 3 strafdossier, OK 6): de afdeling Handhaving ontving een rapport van de Bodemkundige dienst van België van 12 februari 2021 met analyseresultaten van een bemonstering van de peilbuizen op 11 december 2021. Een vergelijking met de resultaten uit 2019 en 2020 ontbrak.

Dat de mazouttank en opslag van zwavelzuur wel liet keuren, neemt niet weg dat is aangetoond dat ze het grootste deel van de bijzondere voorwaarden van de

omgevingsvergunning op proef niet heeft nageleefd. De telastlegging B.4 is bewezen zowel voor _____ als voor _____ die optrad in naam en voor rekening van de vennootschap.

5. Tot 30 juli 2018 luidde artikel 5, tweede lid, Strafwetboek als volgt: *“Wanneer de rechtspersoon verantwoordelijk gesteld wordt uitsluitend wegens het optreden van een geïdentificeerde natuurlijke persoon, kan enkel degene die de zwaarste fout heeft begaan worden veroordeeld. Indien de geïdentificeerde natuurlijke persoon de fout wetens en willens heeft gepleegd kan hij samen met de verantwoordelijke rechtspersoon worden veroordeeld.”*

Artikel 2 van de wet van 11 juli 2018 tot wijziging van het Strafwetboek en de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wat de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen betreft, die in werking trad op 30 juli 2018, vervangt artikel 5 Strafwetboek door de volgende bepaling:

“Een rechtspersoon is strafrechtelijk verantwoordelijk voor de misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen, of die, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd.

(...)

De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersonen sluit die van de natuurlijke personen, die daders zijn van dezelfde feiten of eraan hebben deelgenomen, niet uit.”

Beide beklaagden pleegden de misdrijven van de telastleggingen A.1 tot en met A.4 en B.1 tot en met B.4 telkens met eenzelfde misdadig opzet. Deze feiten vormen een voortgezet misdrijf dat zich ook nog na 30 juli 2018 situeert, en dus na de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 5 Strafwetboek. Artikel 5, tweede lid, (oud) Strafwetboek gold dus niet meer voor het bewezen voortgezet misdrijf. Bovendien pleegden de beklaagden de bewezen feiten met opzet, dit is wetens en willens, zodat er hoe dan ook geen grond is voor toepassing van de decumul van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid tussen de rechtspersoon en _____ door wiens optreden de rechtspersoon handelde.

6. Omdat de beklaagden de bewezen misdrijven telkens met eenzelfde misdadig opzet pleegden, past het hof voor elk van hen voor deze misdrijven samen slechts een straf toe, met name de zwaarste (art. 65, eerste lid, Strafwetboek).

De beklaagden lieten bij de exploitatie van hun varkensfokkerij jaren aan een stuk na om de milieureglementering na te leven en stelden zo hun eigen belang boven het belang dat de gemeenschap heeft bij een gezonde omgeving. Door de luchtwassers niet of niet correct te gebruiken, zorgden ze voor een verhoogde ammoniakuitstoot. Op lokaal niveau leidt dit tot geurhinder, maar regionaal kunnen de ammoniakemissies zich over korte of lange afstanden

verspreiden, met als gevolg dat stikstof in verschillende vormen terug op het aardoppervlak terechtkomt via droge of natte depositie. Die stikstofinput is een belangrijke bron van verzuring en vermist van bodem en water in beschermde gebieden, waardoor natuurlijke kringlopen verstoord worden. Op mondiaal niveau zorgt ammoniakemissie voor een verhoogde uitstoot van lachgas, een gevaarlijk broeikasgas. De beklaagden hadden daar geen aandacht voor en niettegenstaande talrijke controles, daarop volgende aanmaningen en bestuurlijke maatregelen, weigerden ze zich in regel te stellen. De beklaagden voldeden ook niet aan bepalingen inzake het plaatsen van peilputten en de opslag van zwavelzuur. Ze meenden blijkbaar dat ze zich boven de wet konden stellen.

Dit gebrek aan respect voor de geldende rechtsregels weerspiegelt zich in het ongunstige strafregister van [naam]. Zo veroordeelde de politierechtbank hem zeven keer voor verkeersmisdrijven. Daarnaast veroordeelde de correctionele rechtbank van Brugge hem twee keer voor gelijkaardige misdrijven als deze die het hof in dit arrest beoordeelt, namelijk inbreuken op de milieuwetgeving en de regelgeving inzake meststoffen. Bij vonnis van 25 november 2019 veroordeelde de correctionele rechtbank te Ieper hem tot een gevangenisstraf met uitstel en een geldboete deels met uitstel voor inbreuken op de diergezondheidswetgeving en het bedrieglijk wegmaken van in beslag genomen goederen.

Ook het strafregister van [naam] is niet meer blanco. Bij het al aangehaald vonnis van 25 november 2019 veroordeelde de rechtbank te Ieper ook de vennootschap tot een geldboete, deels met uitstel, voor dezelfde misdrijven als deze waaraan het schuldig verklaarde, namelijk inbreuken op de diergezondheidswetgeving en het bedrieglijk wegmaken van in beslag genomen goederen.

De beklaagden de gunst van de opschorting verlenen, zou dan ook helemaal geen gepaste maatschappelijke reactie zijn en hen onvoldoende de ernst van de gepleegde misdrijven bijbrengen. De hierna bepaalde geldboeten zijn daarentegen passend en noodzakelijk om ze ertoe aan te zetten de milieuwetgeving voortaan wel strikt toe te passen. Het hof verleent hen allebei uitstel voor de helft van deze geldboete. Ze voldoen daarvoor aan de wettelijke voorwaarden [naam] werd nog niet veroordeeld tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan twaalf maanden of tot een gelijkwaardige straf die in aanmerking genomen wordt overeenkomstig artikel 99bis Strafwetboek, terwijl het hof hem in dit arrest niet veroordeelt tot een gevangenisstraf. [naam] werd nog niet veroordeeld tot een geldboete van meer dan 24.000 euro en de in dit arrest opgelegde straf bedraagt niet meer dan 120.000 euro. Dit gedeeltelijk uitstel zal de beklaagden er bijkomend toe aansporen zich voortaan normconform te gedragen.

Deze geldboeten, deels met uitstel, veroorzaken niet de sociale declassering van de beklaagden en belemmeren hun sociale reclassering niet. [naam] beweert dat hij slechts een zeer beperkt inkomen heeft en een gezin met vier kinderen moet onderhouden, maar hij staft dit niet met stukken. Het blijkt dus niet dat de geldboete zijn financiële

draagkracht overstijgt. Uit de jaarrekeningen van _____ volgt dat het bedrijf zowel in 2020 als in 2021 een grote brutomarge had en over waardevolle materiële vaste activa beschikt. Anderzijds leed ze in die boekjaren een beperkt verlies. De geldboete die het hof aan de vennootschap oplegt, houdt met al deze elementen rekening. Haar een nog lagere geldboete opleggen of voor een nog groter deel ervan uitstel verlenen, zou aan deze straf elk ontradend karakter ontnemen.

De coronapandemie, de oorlog in Oekraïne en door de beklaagde niet verder gespecificeerde tegenslagen of andere omstandigheden, kunnen geen mildere bestraffing of gunstmaatregel verantwoorden. De beklaagden verduidelijken trouwens niet welke invloed die op hen hebben gehad en waarom die omstandigheden tot meer mildheid zouden moeten leiden.

Dat er nooit een zwavelzuurlek zou zijn geweest (zie de telastlegging B.3) of het gegeven dat de peilputten, bedoeld in de telastlegging B.2, uiteindelijk wel werden geplaatst, zijn evenmin elementen die bij de straftoemeting in het voordeel van de beklaagden moeten worden verrekend.

Nu de beklaagden de misdrijven pleegden na 31 december 2016, vermeerdert het hof de geldboeten met 70 deciem.

De hierna bepaalde vervangende gevangenisstraf is voor _____ een voldoende stimulans om de geldboete te betalen.

7. De beklaagden zijn hoofdelijk gehouden tot de kosten, in de beide aanleggen aan de zijde van het openbaar ministerie begroot zoals hierna bepaald.

Veroordeeld tot een correctionele hoofdstraf moet de beklaagde de bijdrage betalen van 25 euro tot financiering van het bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (art. 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen). Deze bijdrage, die een eigen aard heeft en geen straf inhoudt, wordt vermeerdert met 70 deciem tot 200 euro, en dit ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten.

Met toepassing van artikel 91 koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken veroordeelt het hof de beklaagde tot de vaste vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure, die geïndexeerd 58,24 euro bedraagt. Met toepassing van diezelfde bepaling verhoogt het hof de kosten met 10 %.

Overeenkomstig artikel 4, § 3 en artikel 5, § 1, wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, veroordeelt het hof de beklaagde

ook tot het betalen van een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, die sinds 1 oktober 2022 na indexatie 24 euro bedraagt.

8.1 Het openbaar ministerie vorderde op grond van artikel 16.6.6 decreet algemene bepalingen milieubeleid het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand, het staken van het strijdige gebruik of het uitvoeren van aanpassingswerken binnen een door het hof te bepalen termijn en onder verbeurte van een dwangsom van 250 euro per dag bij overtreding van de te bevelen maatregel.

Het is onjuist dat deze vordering niet ontvankelijk zou zijn, omdat ze niet door de gemachtigde ambtenaar werd ingeleid met een gewone brief, zoals voorgeschreven door artikel 16.6.6, § 2, decreet algemene bepalingen milieubeleid. Deze bepaling is slechts van toepassing op de herstellvordering van de gemachtigde ambtenaar. Artikel 16.6.6, § 1 van datzelfde decreet voorziet dat de rechter dit herstel ook ambtshalve kan bevelen, of op vordering van het openbaar ministerie. In dat geval zijn de formaliteiten van artikel 16.6.6, § 2 niet van toepassing.

De vordering van het openbaar ministerie is voldoende duidelijk. Het vraagt dat het hof de beklaagden zou bevelen om de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen, het strijdige gebruik zou staken, of aanpassingswerken zou uitvoeren. Dat het aan het hof is om dit verder concreet in te vullen, is geen schending van de rechten van verdediging van de beklaagden, zoals bedoeld in artikel 6 EVRM. De beklaagden konden hierover tegenspraak voeren.

8.2 Tijdens een nieuwe inspectie op 28 februari 2022 bleken de luchtwassers volgens de toezichthouder opnieuw niet in werking (navolgend proces-verbaal Bij de luchtwasser op grondniveau was de IBC voor zwavelzuur zo goed als leeg. Zonder zwavelzuur kan een chemische wasser niet echt werken en is er ook geen of onvoldoende verwijdering van ammoniak. Uit de standen van de uurteller van de pomp leidde de toezichthouder af dat de wasser tussen 20 februari 2021 en 28 februari 2022 meer dan honderd dagen niet in werking was. De in de hoogte geplaatste luchtwasser was eveneens niet in werking en ook daarvan was de IBC met zwavelzuur leeg. had de afdeling Handhaving op 31 januari 2022 via e-mail laten weten dat de wasser tijdelijk niet werkte doordat er water was ingesijpeld in de motor van de pomp. Op 28 februari 2022 was dit defect blijkbaar nog niet hersteld.

Bij de inspecties van 20 februari 2021, 24 augustus 2021 en 28 februari 2022 waren de IBC's met zwavelzuur telkens ofwel niet aanwezig, ofwel leeg. Bovendien was een van de wassers meer dan regelmatig defect. Op 20 februari 2021 werkte een van de luchtwassers niet, omdat het toestel zelf had uitgeschakeld na een defect. Op 31 januari 2022 was diezelfde luchtwasser opnieuw defect.

De talrijke processen-verbaal die de toezichthouder in dit dossier opstelde, bevestigen dat de luchtwassers gedurende verschillende jaren niet duurzaam functioneerden, niettegenstaande de beklaagden talloze keren werden aangemaand om hieraan te verhelpen. Dit had als gevolg dat de varkenskwekerij teveel ammoniak uitstootte, wat belastend is voor het milieu. Er ligt nog geen proces-verbaal voor, opgemaakt met toepassing van artikel 16.6.8 decreet algemene bepalingen milieubeleid waaruit blijkt dat het herstel werd gerealiseerd. Het openbaar ministerie vordert daarom terecht het herstel.

8.3 De beklaagden stellen hier tegenover dat de door uitgevoerde rendementsmeting (stuk 1 van de beklaagden) bewijst dat de luchtwassers wel degelijk correct werken. De metingen die dit bedrijf uitvoerde, dateren echter van 2 december 2021 en ontkrachten de hiervoor gedane vaststellingen van de toezichthouder van 28 februari 2022 niet. Die metingen waren duidelijk een momentopname en spreken niet tegen dat een van de luchtwassers het op 31 januari 2022 liet afweten, wat trouwens zelf aan de afdeling Handhaving meldde, en op 28 februari 2022 nog steeds niet was hersteld.

Volgens de beklaagden weigerde de afdeling Handhaving om een afspraak te maken om samen een rondgang ter plaatse te maken, wat volgens hen noodzakelijk is opdat de toezichthouder ook de controlepanelen aan de binnenkant zou kunnen verifiëren. Nochtans blijkt uit het proces-verbaal van 28 februari 2022 dat de toezichthouder op die datum toegang tot de controlepanelen had, aangezien hij het aantal draaiuren van een van de wassers kon aflezen.

Ook de nota van de milieuadviseur van de beklaagden, daterend van november 2022, overtuigt het hof niet dat een herstelmaatregel niet langer noodzakelijk zou zijn. De beklaagden wendden de nota van de milieuadviseur aan in het kader van de procedure om een nieuwe omgevingsvergunning te bekomen. Op 24 november 2022 verleende de deputatie van de provincie andermaal een omgevingsvergunning op proef, dit keer voor een periode van twee jaar (stuk 40 van de beklaagden). Uit de (slechts gedeeltelijk voorgelegde) kopie van de vergunning blijkt dat de problemen met de luchtwassers op die datum en niettegenstaande de milieuadviseur in de nota anders beweerde, nog altijd niet van de baan waren. Een van de voorwaarden van de vergunning is immers dat de beklaagden het gemeentebestuur, het provinciebestuur en de afdeling Handhaving moeten verwittigen van zodra de twee nieuwe besturingskasten in functie van de datalogging geïnstalleerd zijn en de datalogging werkzaam is. De exploitant moet verzekeren dat de afdeling Handhaving hierop daadwerkelijk kan toezien en gebruik maken van die gegevens en daarvoor de nodige afspraken maken. Zo alle problemen met de luchtwassers waren opgelost, had de deputatie die voorwaarde niet gesteld en ongetwijfeld een vergunning verleend zonder voorwaarden, voor een langere periode dan twee jaar.

Het onderhoudscontract met van 9 september 2022, de leveringen van zwavelzuur op 7 maart 2022 en op 16 september 2022 en het analyseverslag van het spuiwater van 29 september 2022 tonen evenmin voldoende aan dat de luchtwassers op

vandaag correct en duurzaam functioneren. Het logboek van 2022 dat de beklaagden voorleggen, is net als dat van de voorgaande jaren niet meer dan een excell-blad met niet te controleren gegevens.

De beklaagden halen in conclusies e-mails en brieven aan die hun advocaat naar de toezichthouder stuurde, om de vaststellingen te ontkrachten zoals weergegeven in processen-verbaal opgemaakt na 28 februari 2022. Die processen-verbaal liggen niet voor, zodat het hof er geen rekening mee houdt.

Ook zonder die processen-verbaal en om de hiervoor aangehaalde redenen, is een herstelmaatregel nog altijd noodzakelijk.

8.4 De herstelmaatregel die het hof aan de beklaagden oplegt, bestaat erin dat de beklaagden aanpassingswerken aan de luchtwassers moeten uitvoeren, opdat de wassers duurzaam en correct functioneren in overeenstemming met de toepasselijke regelgeving.

Aangezien de beklaagden zich manifest onwillig toonden om de milieuwetgeving na te leven, legt het hof de beklaagden de hierna bepaalde dwangsom op, die verbeurt binnen de drie maanden na het definitief worden van dit arrest.

Toegepaste wetsartikelen:

Het hof maakt toepassing van de hiervoor aangehaalde artikelen en van de artikelen:

- 211 en 211*bis*, Wetboek van Strafvordering,
- 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Perken van het hoger beroep:

Het hof stelt vast dat het ingevolge het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk, van 27 juni 2022 definitief vaststaat dat beide beklaagden schuldig zijn aan de telastleggingen A.1 tot en met A.4, B.2 en B.3.

Beslissing van het hof:

Het hof,
rechtsprekend op tegenspraak,

verklaart de beroepen ontvankelijk en beslist over de grond ervan **met eenparige stemmen:**

bevestigt het beroepen vonnis in de beslissing tot het aanhouden van de burgerlijke belangen;

wijzigt het beroepen vonnis voor zover bestreden voor het overige **als volgt:**

op strafgebied:

verklaart de beklaagde _____ schuldig aan de telastleggingen B.1 en B.4;

veroordeelt de beklaagde _____ voor de telastleggingen A.1 tot en met A.4, B.1 tot en met B.4 samen tot een **geldboete** van **2.000 euro**, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op 16.000 euro, of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

verleent de beklaagde _____ gewoon uitstel voor de helft van de geldboete gedurende een proeftermijn van drie jaar;

verklaart _____ schuldig aan de telastleggingen B.1 en B.4;

veroordeelt _____ voor de telastleggingen A.1 tot en met A.4, B.1 tot en met B.4 samen tot een **geldboete** van **4.000 euro**, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op 24.000 euro;

verleent _____ gewoon uitstel voor de helft van de geldboete gedurende een proeftermijn van drie jaar;

veroordeelt de beklaagden _____ en _____ elk tot betaling van een bedrag van 25 euro, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op telkens 200 euro als bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders;

veroordeelt de beklaagden _____ en _____ elk tot betaling van een bedrag van 58,24 euro als vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure;

veroordeelt de beklaagden _____ en _____ elk tot betaling van een bijdrage van 24 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand;

veroordeelt de beklaagden _____ en _____ hoofdelijk tot betaling van de kosten van de strafvordering, voor het openbaar ministerie begroot op 31,28 euro in eerste aanleg en op 120,51 euro in beroep;

wat betreft de herstelmaatregel:

beveelt de beklaagde _____ en _____ aanpassingswerken aan de luchtwassers uit te voeren, geplaatst op de bedrijfsinrichting gelegen te _____ opdat de wassers duurzaam en correct functioneren in overeenstemming met de toepasselijke regelgeving, waaronder de algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II), de bijzondere voorwaarden opgelegd in de aan _____

verleende omgevingsvergunning en de bepalingen van het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen:

- binnen een termijn van drie maanden na het definitief worden van dit arrest;
- onder verbeurte van een dwangsom van 500 euro telkens wordt vastgesteld dat de luchtwassers niet of niet behoorlijk functioneren.

Kosten eerste aanleg:

Dagv. bekl.:	€ 28,44
+ 10 %:	€ 2,844
Totaal:	€ 31,28

Kosten beroep:

Afschrift vonnis:	€ 39,00
Afschriften akten HB:	€ 6,00
Opstelrecht ber. bekl.:	€ 35,00
Dagv. beklaagden:	€ 29,55
	€ 109,55
+ 10 % :	€ 10,96
Totaal :	€ 120,51

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer,
samengesteld uit raadsheer als waarnemend kamervoorzitter, raadsheren
en in openbare rechtszitting van **24 maart 2023**
uitgesproken door wnd. kamervoorzitter in aanwezigheid van
advocaat-generaal, met bijstand van griffier